

Handlingsplan mot den ekonomiska brottsligheten

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse (2003/04:178) Handlingsplan mot den ekonomiska brottsligheten och två med anledning av skrivelsen väckta motioner. Vidare behandlas ett antal motionsyrkanden väckta under den allmänna motionstiden åren 2002–2004.

Utskottet föreslår att riksdagen med hänvisning till pågående eller redan vidtagna åtgärder avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet föreslår också att regeringens skrivelse läggs till handlingarna.

I ärendet finns sju reservationer (m, fp, kd och c) och ett särskilt yttrande (mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Bakgrund.....	5
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	6
En europeisk åklagarmyndighet.....	6
Åtalsförhandling.....	7
Insatser mot ekonomisk brottslighet i taxibranschen.....	7
Förverkande av vinning av ekonomiska brott.....	8
Översyn av insiderstrafflagen.....	8
Utredning av korruptionslagstiftningen.....	9
Forskningen om ekonomisk brottslighet.....	10
Miljöbrott.....	11
Andra åtgärder mot ekonomisk brottslighet.....	11
Övrigt.....	11
Reservationer.....	12
1. En europeisk åklagarmyndighet, punkt 1 (fp, kd).....	12
2. Åtalsförhandling, punkt 2 (fp, c).....	12
3. Insatser mot ekonomisk brottslighet i taxibranschen, punkt 3 (fp, c).....	13
4. Förverkande av vinning av ekonomisk brottslighet, punkt 4 (fp).....	13
5. Översyn av insiderstrafflagen, punkt 5 (m).....	14
6. Utredning av korruptionslagstiftningen, punkt 6 (m, fp, c).....	15
7. Forskning om ekonomisk brottslighet, punkt 7 (kd).....	15
Särskilt yttrande.....	16
Problemet med den oredovisade arbetskraften (mp).....	16
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	17
Skrivelsen.....	17
Följdmotioner.....	17
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2002.....	17
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003.....	18
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004.....	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

- 1. En europeisk åklagarmyndighet**
Riksdagen avslår motionerna 2002/03:K431 yrkande 12 och 2003/04:K416 yrkande 22.

Reservation 1 (fp, kd)
- 2. Åtalsförhandling**
Riksdagen avslår motionerna 2004/05:Ju10 yrkande 5, 2004/05:Ju412 yrkande 4 och 2004/05:Ju489 yrkande 24.

Reservation 2 (fp, c)
- 3. Insatser mot ekonomisk brottslighet i taxibranschen**
Riksdagen avslår motion 2003/04:Ju437.

Reservation 3 (fp, c)
- 4. Förverkande av vinning av ekonomisk brottslighet**
Riksdagen avslår motionerna 2004/05:Ju10 yrkandena 3 och 4 samt 2004/05:Ju252.

Reservation 4 (fp)
- 5. Översyn av insiderstrafflagen**
Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Ju242 och 2003/04:Ju304.

Reservation 5 (m)
- 6. Utredning av korruptionslagstiftningen**
Riksdagen avslår motion 2004/05:Ju10 yrkande 2.

Reservation 6 (m, fp, c)
- 7. Forskning om ekonomisk brottslighet**
Riksdagen avslår motion 2003/04:Ju410 yrkandena 1 och 2.

Reservation 7 (kd)
- 8. Miljöbrott**
Riksdagen avslår motion 2003/04:Ju263 yrkandena 1 och 2.
- 9. Andra åtgärder mot ekonomisk brottslighet**
Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju230, 2002/03:Ju295, 2002/03:Ju368, 2004/05:Ju11 yrkandena 1–3 och 2004/05:A350 yrkande 5.
- 10. Regeringens skrivelse**
Riksdagen lägger skrivelse 2003/04:178 till handlingarna.

Stockholm den 25 januari 2005

På justitieutskottets vägnar

Johan Pehrson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Pehrson (fp), Britta Lejon (s), Rolf Olsson (v), Margareta Sandgren (s), Beatrice Ask (m), Lennart Nilsson (s), Helena Frisk (s), Peter Althin (kd), Elisebeht Markström (s), Jeppe Johnsson (m), Göran Norlander (s), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Joe Frans (s), Cecilia Magnusson (m), Kerstin Andersson (s) och Leif Björnlod (mp).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

I april 1995 beslutade regeringen om en samlad strategi mot den ekonomiska brottsligheten. Strategin redovisades för riksdagen i skrivelse 1994/95:217. Riksdagen hade ingenting att erinra mot den framlagda strategin (bet. 1994/95:JuU25, rskr. 412).

Regeringen har därefter redovisat läget när det gäller den ekonomiska brottsligheten och genomförandet av 1995 års strategi i återkommande skrivelser till riksdagen (senast skr. 2001/02:40, bet. 2001/02:JuU8). Genomförandet av strategin har omfattat ett stort antal åtgärder. Flertalet av dessa har medfört en skärpt lagstiftning eller en omdaning och utveckling av myndigheternas kompetens, arbetsmetoder och organisation.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I den nu aktuella skrivelsen presenterar regeringen en ny handlingsplan mot den ekonomiska brottsligheten. Den grundläggande inriktningen i 1995 års strategi ligger fast. Uppgiften att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra ekobrott är en central uppgift för de berörda myndigheterna även i fortsättningen. Handlingsplanen omfattar skärpt lagstiftning, förstärkning och effektivisering av kontroll och tillsyn, modernisering och anpassning av utredning och lagföring, utveckling av myndighetsstrukturen, fördjupning av internationellt samarbete samt vidareutveckling av det centrala och lokala brottsförebyggande arbetet.

De lagstiftningsåtgärder som övervägs är ett system för schablonbeskattning av småföretag, skärpta regler för bokföringsbrott och utvidgade och strängare regler om korruption. Vidare övervägs en anpassning av strafflagstiftningen till informationstekniken, utvidgat förverkande av brottsvinster samt modernare regler om insiderbrott och annat marknadsmissbruk. Även utvidgade och skärpta regler om penningtvätt, brottsäckring av associationsrätten, bättre skydd mot varumärkesförfalskning och piratkopiering, en reformering av miljöbalkens sanktionssystem och utvidgade straffrättsliga sanktioner mot juridiska personer ingår i de lagstiftningsåtgärder som för närvarande övervägs.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att regeringens skrivelse läggs till handlingarna och att i ärendet behandlade motioner avslås. Jämför reservationerna 1–7 (m, fp, kd och c)

En europeisk åklagarmyndighet

I motionerna 2002/03:K431 (kd) och 2003/04:K416 (kd) anser motionärerna att en europeisk åklagarmyndighet bör inrättas för bekämpande av fusk med EU:s medel.

En motion av liknande innebörd som de här aktuella behandlades i samband med regeringens skrivelse om den ekonomiska brottsligheten till riksmötet 2000/01 (bet. 2000/01:JuU6 s. 10). Utskottet konstaterade då att inrättandet av en överstatlig europeisk åklagarmyndighet skulle kunna få stora konsekvenser för svensk lagstiftning. Utskottet var mot den bakgrunden inte berett att ställa sig bakom ett sådant förslag.

Inom EU finns redan Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF). EU-kommissionen lade år 2001 fram en grönbok om straffrättsligt skydd av Europeiska gemenskapens ekonomiska intressen och inrättandet av en europeisk åklagare. Där drogs riktlinjerna upp för en europeisk åklagarmyndighet. Under år 2002 hölls, med utgångspunkt i grönboken, en bred debatt på EU-nivå. För att sammanfatta detta samråd antog kommissionen år 2003 en rapport om uppföljning av grönboken. Parallellt debatterades frågan om inrättandet av en europeisk åklagare inom Europeiska konventet i samband med formuleringen av EU:s konstitutionella fördrag. Den slutliga formuleringen i det konstitutionella fördraget (Ds 2004:52) innebär att dagens samarbete mellan medlemsländernas åklagare inom Eurojust skall kunna utvecklas till en europeisk åklagarmyndighet som i samarbete med Europol kan bekämpa brott som skadar EU:s finansiella intressen. Europeiska rådet kan fatta ett senare beslut om att åklagarmyndigheten skall vara behörig att bekämpa grov brottslighet med gränsöverskridande inslag (artikel III-274). Det slutliga fördraget undertecknades den 29 oktober 2004. Fördraget träder tidigast i kraft den 1 november 2006 om det då är ratificerat av alla medlemsstater.

I promemorian Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa (Ds 2004:52) föreslås att riksdagen skall godkänna fördraget. Promemorian remissbehandlas för närvarande och remisstiden går ut den 22 mars 2005.

Utskottet noterar att det nya fördraget öppnar en sådan möjlighet som förordas i motionen. I rådande beredningsläge är utskottet emellertid inte berett att avvika från den ståndpunkt utskottet intog när frågan behandlades senast. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna 2002/03:K431 och 2003/04:K416 i dessa delar.

Åtalsförhandling

I motion Ju10 (fp) föreslås att möjligheten att införa ett system med åtalsförhandling (s.k. plea bargain) skall utredas. Sistnämnda förslag förs även fram i motion Ju412 (fp). I motion Ju489 (c) anser motionärerna att strafflindring efter vissa vittnesmål bör utredas.

I den handlingsplan som BRU (Beredningen för rättsväsendets utveckling) för närvarande arbetar efter (SOU 2003:114 s. 212) framgår att frågor som berör den absoluta åtalsplikten kommer att tas upp. Det gäller bl.a. införandet av någon form av system i syfte att skapa förutsättningar för ett snabbt och effektivt beivrande av svårutredd brottslighet, t.ex. genom att ta till vara att den misstänkte i vissa fall vill medverka i brottsutredningen. Frågan kan innebära överväganden rörande åtalsbegränsningar och annan uppluckring av den absoluta åtalsplikten. Dessa frågor kommer att analyseras i det betänkande som förväntas vara klart vid utgången av år 2005.

Utskottet anser att det med hänsyn till BRU:s pågående arbete inte behövs någon åtgärd från riksdagens sida beträffande åtalsförhandling. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna Ju10, Ju412 och Ju489 i dessa delar.

Insatser mot ekonomisk brottslighet i taxibranschen

I motion 2003/04:Ju437 (c) anser motionärerna att straffet för taxiförare som inte följer gällande regler bör skärpas.

Regeringen tillkallade i september 2003 en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av de bestämmelser som reglerar taxibranschen. Bland annat ingick det i uppdraget att analysera om åtgärder bör vidtas för att minska den ekonomiska brottsligheten i taxibranschen. Utredningen redovisade i november 2004 sitt betänkande Ekonomisk brottslighet inom taxinäringen (SOU 2004:102). Utredningen föreslår bl.a. en lagändring som gör det möjligt att straffa personer som utför en enda olaglig körning med taxi. Någon skärpning av påföljden föreslås inte. Betänkandet skall nu remissbehandlas.

Utskottet anser att det pågående arbetet inte bör föregripas, och utskottet föreslår att riksdagen avslår motion 2003/04:Ju437.

Förverkande av vinning av ekonomiska brott

I motion Ju10 (fp) föreslår motionärerna att möjligheterna till förverkande av vinning av ekonomisk brottslighet bör utvidgas. I samma motion hävdas att straffvärdet generellt sett bör anses högre vid organiserad brottslighet. I motion Ju252 (s) anser motionärerna att vinning av brott skall förverkas.

Riksdagen har den 27 oktober 2004 godkänt det inom EU upprättade utkastet till rambeslut om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott (EGT C 184 2.8.2002, s. 3, prop. 2003/04:166, bet. 2004/05:JuU5, rskr. 22). För att bl.a. genomföra detta rambeslut pågår det inom Justitiedepartementet lagstiftningsarbete som syftar till att öka möjligheterna att förverka vinning av brott. Ett förslag skall enligt planerna presenteras senast år 2006. Ytterligare ett lagförslag som syftar till att Sverige skall genomföra Europarådets förverkandekonvention fullt ut, dvs. även vad avser förverkande av vinning av specialstraffrättslig brottslighet, beräknas vara klart att presentera i vår.

Av 29 kap. 2 § 6 brottsbalken följer att det skall betraktas som en försvårande omständighet om brottet utgjort ett led i en brottslig verksamhet som varit särskilt noggrant planlagd eller bedrivits i stor omfattning och i vilken den tilltalade spelat en betydande roll.

Utskottet vill inte föregripa det lagstiftningsarbete som pågår angående förverkande av vinning på grund av brott. När det gäller önskemålet rörande reglerna om bestämning av straffvärde anser utskottet att gällande regler lämnar erforderligt utrymme för en nyanserad bedömning. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motion Ju10 i dessa delar och motion Ju252.

Översyn av insiderstrafflagen

I motion 2003/04:Ju304 (m) anser motionärerna att det bör göras en översyn av insiderstrafflagen (2000:1086). I motion 2003/04:Ju242 (m) begärs en översyn av den lagen liksom en rad andra lagar som rör ekonomisk brottslighet.

Inom EU antogs i december 2002 Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmisbruk), det s.k. marknadsmisbruksdirektivet. Syftet med direktivet är att säkerställa finansmarknadernas integritet i EU och att höja investerarnas förtroende för dessa marknader. Utöver skärpningar av förbuden mot bl.a. insiderhandel innehåller marknadsmisbruksdirektivet också bestämmelser som skall förebygga olika former av missbruk av marknaderna samt underlätta upptäckt och utredning av sådant missbruk. Sammanfattningsvis kommer genomförandet av direktivet att innebära en ökad harmonisering av insiderlagstiftningen inom EU och mer ingripande bestämmelser i flera avseenden.

Regeringen tillkallade under sommaren 2003 en utredare med uppdraget att lämna förslag om hur marknadsmissbruksdirektivet kan genomföras i Sverige. Utredningen redovisade sitt uppdrag i juni 2004 i betänkandet Marknadsmissbruk (SOU 2004:69). Utredningen har bl.a. gjort en översyn av lagen om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument. Vad gäller möjligheten att bedriva aktiehandel för personer med insynsställning föreslår utredningen att det nuvarande förbudet mot s.k. korttidshandel för personer med insynsställning i börsbolag tas bort. I stället föreslår utredningen att det införs ett generellt förbud för samma personkrets att över huvud taget handla med bolagets aktier under en månad före varje delårsrapport (inklusive bokslutskommunikén för helåret). Betänkandet remissbehandlades under sommaren 2004, och avsikten är att en proposition skall lämnas till riksdagen i mars 2005.

Utskottet anser att motionsönskemålet rörande insiderstrafflagen får anses vara tillgodosett med den ovan beskrivna utredningen. Utskottet kan för närvarande inte se några behov av någon total översyn av all lagstiftning som kan ha betydelse för att bekämpa ekonomisk brottslighet. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna 2003/04:Ju242 och 2003/04:Ju304.

Utredning av korruptionslagstiftningen

I motion Ju10 (fp) anser motionärerna att bestämmelserna om mut- och bestickningsbrott skall utredas.

Den s.k. Förtroendekommissionen har under 2004 redovisat sitt arbete i betänkandet Näringslivet och förtroendet (SOU 2004:47). Kommissionen förordar där en översyn av bestämmelserna om mutbrott och bestickning. Enligt kommissionen är reglerna otydliga framför allt i fråga om innebörden av begreppet otillbörlig belöning. Förslagen har remissbehandlats och regeringen överväger nu om kommissionens förslag på det aktuella området skall genomföras.

Mycket av regeringens arbete vad avser korruptionsbekämpning är fokuserat kring Sveriges internationella åtaganden, främst inom Europarådet och FN. Sverige deltar också aktivt i det fortlöpande utvärderingsarbetet av tidigare åtaganden inom Europarådet och inom OECD.

Den 1 juli 2004 trädde de ändringar i kraft som regeringen föreslog i prop. 2003/04:70 Europarådets straffrättsliga konvention mot korruption m.m. (bet. 2003/04:JuU21). Ändringarna var föranledda av Europarådets straffrättsliga och civilrättsliga konventioner mot korruption med tilläggsprotokoll till den straffrättsliga konventionen. De nya reglerna innebär bl.a. att den personkrets som omfattas av bestämmelserna om bestickning och mutbrott utvidgas och att straffskalan blir densamma för de båda brotten.

I december 2003 undertecknades FN:s konvention mot korruption. Konventionen är den första globala konventionen inom korruptionsbekämpningen. Den innehåller bestämmelser om bl.a. kriminalisering av korrup-

tionsbrott, internationellt rättsligt samarbete och återförande av egendom. Sveriges tillträde till konventionen bereds för närvarande inom Justitiedepartementet med sikte på ratifikation av konventionen under år 2005.

Motioner av liknande innebörd som den här aktuella avslogs under våren 2004 i samband med ovan anförda lagstiftningsärende (bet. 2003/04:JuU21 s. 9 f.). Då delade utskottet inte motionärernas uppfattning att gällande bestämmelser är otydliga och svåra att tillämpa. Även om domstolspraxis är sparsam hade det inte framkommit något som tydde på att bestämmelserna inte uppfyller sitt syfte. Utskottet anförde att arbetet mot korruption till stor del bedrivs på internationell nivå. Utskottet ansåg att de svenska bestämmelserna om bestickning och mutbrott uppfyllde de krav som ställs i konventioner och andra internationella instrument på området. Sverige har också fortlöpande utvärderats, t.ex. inom ramen för samarbetet i Europarådet genom Gruppen av stater mot korruption (GRECO) och i OECD, varvid vår lagstiftning har ansetts tillgodose de krav som de internationella åtagandena ställer.

Utskottet konstaterar att Förtroendekommissionen företagit en sådan översyn som efterfrågas i motionen och att det förslaget bereds i Regeringskansliet. Resultatet av det arbetet bör inte föregripas. Utskottet avstyrker motion Ju10 i denna del.

Forskningen om ekonomisk brottslighet

I motion 2003/04:Ju410 (kd) anser motionärerna att den svenska forskningen om ekonomisk brottslighet bör utvecklas. I motionen föreslås också bl.a. en kartläggning av skalbolagsaffärernas omfattning.

År 1998 fick BRÅ regeringens uppdrag att bygga upp ekobrottsforskningen i landet. Under år 2004 gav BRÅ ut en skrift (Bokslut: BRÅ:s satsning på ekobrottsforskning 1998–2002), som innehåller en redovisning av resultatet med hänvisningar till en rad forskningsrapporter.

Som framgår av regeringens skrivelse har en särskilt utredare under år 2004 redovisat en översyn av BRÅ:s verksamhet (Brottsförebyggande kunskapsutveckling, SOU 2004:18). Utredningen har bl.a. gjort en översiktlig kartläggning av behovet som rättsväsendets myndigheter redovisat när det gäller forsknings- och utvecklingsverksamhet på det kriminalpolitiska området. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Justitiedepartementet.

Utskottet delar i och för sig uppfattningen att det är viktigt med forskning om ekonomisk brottslighet. Utskottet kan också konstatera att BRÅ genomfört ett omfattande arbete på området. Som regeringen anför handlar det nu bl.a. om att använda forskningsresultaten på ett bättre sätt i brottsbekämpningen. Här noterar utskottet att frågan om hur forskningen på detta område skall utvecklas för närvarande bereds i Regeringskansliet. Något initiativ från riksdagen behövs alltså inte. Utskottet anser vidare att

det inte bör ankomma på riksdagen att uttala sig om vilka forskningsprojekt som bör prioriteras. Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 2003/04:Ju410.

Miljöbrott

I motion 2003/04:Ju263 (kd) föreslås olika åtgärder för att bekämpa illegala oljeutsläpp.

EU:s transportministrar träffade den 11 juni 2004 en politisk överenskommelse om nya regler för påföljder vid brott som gäller förorening från fartyg. Direktivet går längre än den internationella konventionen för skydd av havsmiljön från sjöfartens miljöpåverkan (MARPOL-konventionen) genom att EU tar bort vissa undantagsregler. Enligt uppgift från Näringsdepartementet innebär detta att de personer som ansvarar för olagliga utsläpp av olja och andra skadliga ämnen kommer att drabbas av skärpta påföljder. Europaparlamentet skall nu yttra sig om förslaget för att sedan samråda med ministerrådet om en slutlig lagtext.

Utskottet konstaterar att det inom EU pågår ett arbete som syftar till att förbättra möjligheterna att bekämpa olagliga oljeutsläpp. Detta arbete bör inte föregripas. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motion 2003/04:Ju263.

Andra åtgärder mot ekonomisk brottslighet

I motionerna 2002/03:Ju230, 2002/03:Ju295, 2002/03:Ju368, Ju11 och A350 efterfrågas också åtgärder för att bekämpa den ekonomiska brottsligheten. I huvudsak går förslagen ut på ändringar på skatteområdet.

Utskottet konstaterar att regeringens skrivelse innehåller en utförlig redogörelse för det arbete som pågår för att bekämpa ekonomiska brott. Såvitt gäller åtgärder på skatteområdet noterar utskottet bl.a. att det övervägs ett system för schablonbeskattnings av småföretag, s.k. entreprenadavdrag i bygg- och anläggningsbranschen samt möjligheter för skattebrottsenheterna att använda processuella tvångsmedel. Utskottet anser inte att det behövs några åtgärder med anledning av här aktuella motioner. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju230, 2002/03:Ju295, 2002/03:Ju368, Ju11 och A350.

Övrigt

I övrigt har utskottet ingenting att anföra med anledning av skrivelsen eller motionerna.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. En europeisk åklagarmyndighet, punkt 1 (fp, kd)

av Johan Pehrson (fp), Peter Althin (kd) och Torkild Strandberg (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en europeisk åklagarmyndighet. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:K431 yrkande 12 och 2003/04:K416 yrkande 22.

Ställningstagande

Vi anser att det behövs särskilda åtgärder för att skydda EU:s finansiella intressen. Särskilt angeläget är det att motverka brott inom EU:s institutioner eftersom sådana brott skadar EU:s trovärdighet. Trots att bedrägerimyndigheten OLAF utför ett gott arbete räcker det inte till. Ett sätt att trappa upp kampen mot sådan ekonomisk brottslighet är att inrätta en fristående europeisk åklagarmyndighet som skall ha befogenhet att utreda och agera som åklagare i nationella domstolar beträffande de brott som rör EU:s verksamhet.

Det ankommer på regeringen att inom EU verka för inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet med denna uppgift.

2. Åtalsförhandling, punkt 2 (fp, c)

av Johan Pehrson (fp), Torkild Strandberg (fp) och Johan Linander (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation om åtalsförhandling. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:Ju10 yrkande 5, 2004/05:Ju412 yrkande 4 och 2004/05:Ju489 yrkande 24.

Ställningstagande

Vi anser att det behövs åtgärder för att öka effektiviteten hos de brottsbekämpande myndigheterna, t.ex. att mjuka upp den s.k. absoluta åtalsplikten. Systemet med åtalsförhandling finns i flera andra rättssystem. Åtalsförhandling innebär en möjlighet att undvika åtal i vissa delar om skuldfrågan ändå kan utredas.

Ett system med åtalsförhandling och kronvittnen bör utredas med syfte att effektivisera rättsprocessen, inte minst när det gäller komplicerade ekomål och organiserad brottslighet. Det ankommer på regeringen att vidta åtgärder med anledning av vad som här anförts.

3. Insatser mot ekonomisk brottslighet i taxibranschen, punkt 3 (fp, c)

av Johan Pehrson (fp), Torkild Strandberg (fp) och Johan Linander (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om insatser mot ekonomisk brottslighet i taxibranschen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Ju437.

Ställningstagande

Det finns flera anledningar till att taxiverksamhet utan tillstånd är en oönskad företeelse, det är otryggt för kvinnor, det leder till undandragna skatter och orättvis konkurrens m.m. Flera lokala projekt har arbetat med att försöka begränsa denna verksamhet som dock har en tendens att bara flytta till en annan ort. För att komma åt problemet på djupet behövs en straffskärpning. Det är nödvändigt att straffen höjs kraftigt för de nu aktuella taxiförarna.

Det ankommer på regeringen att beakta vad som nu anförts i samband med det beredningsarbete som sker med anledning av betänkandet SOU 2004:102.

4. Förverkande av vinning av ekonomisk brottslighet, punkt 4 (fp)

av Johan Pehrson (fp) och Torkild Strandberg (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förverkande av vinning av ekonomisk brottslighet. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:Ju10 yrkandena 3 och 4 samt 2004/05:Ju252.

Ställningstagande

Vi anser att de förslag som aviseras i skrivelsen inte är tillräckliga utan att det krävs kraftfullare åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten. Här handlar det bl.a. om en generell straffskärpning. För att komma åt den organiserade brottsligheten måste man härutöver koncentrera sig på vinsterna. Förverkande av vinning av ekonomisk brottslighet är väsentligt. Möjligheterna till detta bör utökas så att man även kan komma åt sådana medel som bara kan härröra från brottslig verksamhet. Så kallat utökad förverkande bör vara möjligt när det gäller omfattande brottslighet.

Det ankommer på regeringen att beakta vad som här anförs i samband med det pågående beredningsarbetet rörande förverkande. Regeringen bör också tillsätta en utredning för att se över straffskärpningsreglerna i 29 kap. brottsbalken.

5. Översyn av insiderstrafflagen, punkt 5 (m)

av Beatrice Ask (m), Jeppe Johnsson (m) och Cecilia Magnusson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om översyn av insiderstrafflagen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Ju242 och 2003/04:Ju304.

Ställningstagande

Att värdepappersmarknaden fungerar är av stor betydelse för förtroendet för hela marknadsekonomin. En välfungerande värdepappersmarknad förutsätter att de som har en närmare insyn i olika bolag inte utnyttjar den information de fått för egen vinning. Vi anser att diskretionär förvaltning bör förbjudas beträffande sådana värdepapper där ägaren omfattas av insiderstrafflagen. Vi anser också att de lagar som gäller bekämpandet av den ekonomiska brottsligheten bör samordnas.

Det ankommer på regeringen att beakta vad som nu anförs inom ramen för beredningen av utredningen om marknadsmissbruk. Regeringen bör vidare ges i uppdrag att göra en översyn av all lagstiftning som tar sikte på den ekonomiska brottsligheten.

6. Utredning av korruptionslagstiftningen, punkt 6 (m, fp, c)
av Johan Pehrson (fp), Beatrice Ask (m), Jeppe Johnsson (m), Tor-
kild Strandberg (fp), Johan Linander (c) och Cecilia Magnusson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utredning av korruptionslagstiftningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ju10 yrkande 2.

Ställningstagande

Lagstiftningen angående mut- och bestickningsbrott är komplicerad. Den måste revideras både till innehåll och form, förenklas och förtydligas. Lagen måste t.ex. klart specificera vad som gör något till en muta eller annan otillbörlig belöning. Lagen måste också tydliggöra rättsläget både vad gäller den offentliga och den privata sektorn. Brottsgraderingen måste också bli tydligare.

Vi anser således att det bör göras en översyn av lagstiftningen mot korruption. Det ankommer på regeringen att sätta i gång en sådan översyn.

7. Forskning om ekonomisk brottslighet, punkt 7 (kd)
av Peter Althin (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om forskning om ekonomisk brottslighet. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Ju410 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Den svenska forskningen angående ekonomisk brottslighet bör utvecklas ytterligare. Ett exempel på sådan forskning som bör genomföras är en kartläggning av skalbolagsaffärernas omfattning och den nya lagstiftningens konsekvenser för fåmansföretagen.

Det ankommer på regeringen att beakta vad som nu anförts i samband med beredningen av betänkandet Brottsförebyggande kunskapsutveckling.

Särskilt yttrande

Problemet med den oredovisade arbetskraften (mp)

Leif Björnlod (mp) anför:

Det finns människor som uppehåller sig i Sverige utan erforderligt tillstånd. Dessa människor kan lätt hamna i en situation där de utnyttjas av personer som begår ekonomisk brottslighet. Det är väsentligt att rättssystemet fungerar så att straffansvaret hamnar på den som utnyttjar inte den som utnyttjas. Det är min förhoppning att den fortsatta kampen mot ekonomisk brottslighet bedrivs med detta i åtanke.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2003/04:178 Handlingsplan mot den ekonomiska brottsligheten.

Följdmotioner

2004/05:Ju10 av Johan Pehrson m.fl. (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att korruptionslagstiftningen, gällande mut- och
bestickningsbrott, skall utredas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om utökat förverkande av vinning av ekonomiska brott.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om det generella straffvärdet för ekonomisk brottslighet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att utreda möjligheten till att införa åtalsförhandling.

2004/05:Ju11 av Christina Axelsson och Christer Erlandsson (båda s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att se över arbetsrättslagstiftningen så att anställda ej
löper någon risk om de rapporterar oegentligheter hos arbetsgivaren.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Skattemyndigheten ges i uppdrag att införa ett
uppbördssystem för preliminära inkomstskatter och sociala avgifter
som redovisas per person månadsvis.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att se över sekretesslagen i syfte att myndigheterna
skulle kunna lyfta på sekretessen mot näringslivets organisationer.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2002

2002/03:K431 av Holger Gustafsson m.fl. (kd):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att verka för införandet av en europeisk åklagarmynd-
ighet för bekämpandet av fusk med EU:s medel.

2002/03:Ju230 av Lilian Virgin och Christer Engelhardt (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kraftfullare åtgärder mot ekonomisk brottslighet.

2002/03:Ju295 av Anders Bengtsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anmälningsplikt, straffskalan och den särskilda åtalsprövningen för skatteförseelse.

2002/03:Ju368 av Lars Wegendal och Carina Adolfsson Elgestam (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kriminalisera köp av arbete som inte redovisas till skattemyndigheten.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003

2003/04:K416 av Alf Svensson m.fl. (kd):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att verka för införandet av en europeisk åklagarmyndighet för bekämpandet av fusk med EU:s medel.

2003/04:Ju242 av Ulf Sjösten och Bertil Kjellberg (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samordning av lagar som används vid bekämpning av ekonomisk brottslighet.

2003/04:Ju263 av Annelie Enochson (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att straffansvaret vid illegala oljeutsläpp utsträcks till att omfatta, förutom rederiet och befälhavaren, även transportköparen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att verka inom EU för att gällande lagar om straffansvar vid oljeutsläpp efterlevs internationellt samt att inom EU gemensamt kunna lagföra illegala oljeutsläpp.

2003/04:Ju304 av Bertil Kjellberg och Ulf Sjösten (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anförs om en översyn av Insiderstrafflagen (2000:1086).

2003/04:Ju410 av Ragnwi Marcelind m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att göra en kartläggning av skalbolagsaffärernas omfattning samt om det nya lagförslagets konsekvenser för fåmansföretagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utveckla den svenska forskningen om ekonomisk brottslighet.

2003/04:Ju437 av Annika Qarlsson och Claes Västerteg (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skärpa straffen för svarttaxiförare.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05:Ju252 av Krister Örnfjäder och Ann-Marie Fagerström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förverka brottslingars vinningar.

2004/05:Ju412 av Johan Pehrson m.fl. (fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtalsförhandling, strafflindring och ångerrätt.

2004/05:Ju489 av Johan Linander m.fl. (c):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda följderna av regler om strafflindring efter vissa vittnesmål.

2004/05:A350 av Tobias Billström m.fl. (m, fp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder mot ekonomisk brottslighet i Malmö.